

R. Naglik, T. Wichman, M. Zając

**Kraków - Bieżanów, st. 27, AZP
103-57/27**

Informator Archeologiczny : badania 26, 30-31

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ziono wyroby brązowe: szpile i ich fragm., kółka, spiralki, 2 groty od strzał, grot oszczepu, sierp z guzkiem, nóż z kołcem do rękojeści, szydło, fragm. bransolety, brzytwy i przedmiotów o bliżej nieokreślonej funkcji, oraz wyroby z kamienia: fragm. 2 toporków i gładzony obrabiany przedmiot.

Na całym przebadanym terenie z warstw mechanicznych pozyskano liczne przedmioty z epoki kamienia: siekierkę kamienną, siekierkę krzemienią, 2 groty krzemienne, pik krzemienny, fragm. narzędzi krzemiennych oraz ich półfabrykaty.

W części północnej cmentarzyska zarejestrowano półziemiankę i 2 paleniska związane z osadnictwem ludności kultury przeworskiej.

Badania będą kontynuowane.

Kraków-Bieżanów, st. 27
AZP 103-57/27

Muzeum Archeologiczne w Krakowie
Konservator Zabytków Archeologicznych woj. krakowskiego.

Badania prowadzili: mgr mgr R. Naglik, T. Wichman i M. Zając. Finansowane przez Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa. Pierwszy sezon badań. Osada kultury lendzielskiej, kultury lużyckiej, kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich i ślady osadnictwa z wczesnego i późnego średniowiecza.

Badania ratownicze podjęto w związku z planowaną budową Drogi Ekspresowej Południowej. Stanowisko obejmuje teren o powierzchni nieco ponad 5 ha. Położone jest na grzbiecie i północno-zachodnich zboczach cyfrowato ukształtowanego wzniesienia, w widłach potoku Malinówka i rzeki Serafy. Teren pokrywają utwory piaszczyste, a w dolnych partiach stoku — gliniaste na podłożu ilastym. Stanowisko zostało odkryte podczas badań prowadzonych w ramach AZP w 1983 r.

W trakcie badań sondażowych wykonano 24 wykopy, z reguły o wymiarach 10 x 2 m, o łącznej powierzchni 477 m². Rozmieszczono je wzdłuż opadającego w kierunku północno-wschodnim grzbiecie wzniesienia, na stoku nachylonym na północny zachód, najczęściej w miejscach największej koncentracji materiałów zabytkowych na powierzchni.

Większość z odkrytych obiektów grupowała się w górnej partii stanowiska. Siedem z nich stanowiły niewielkie, koliste lub owalne jamy o gł. do 80-90 cm. W ich wypełniskach tworzonych przez szarawy, lekko zgliniony piasek znajdowano od kilku do kilkudziesięciu fragm. ceramiki. Pozostałe 4 jamy, o identycznej strukturze wypełnisk, wyróżniały się dużymi rozmiarami (śr. większej z nich przekraczała 300 cm) i znaczną głębokością, dochodzącą do 150-170 cm. Dostarczyły one kilku tysięcy fragm. ceramiki. Liczny materiał ceramiczny występował także poza obiektami — w niektórych partiach wykopów nawet do gł. 70-100 cm.

Materiał ceramiczny znaleziony w tej partii stanowiska związany jest w zdecydowanej większości przypadków z kulturą lużycką i datowany na III i IV-V okres epoki brązu. Jedynie kilka pojedynczych fragm. można ewentualnie datować na okres halsztacki. Ilościowo dominują fragm. ceramiki solnej (zwłaszcza w obrębie jam), użytkowanej w ostatniej fazie odparowywania solanki. Są to głównie fragm. podstawek pucharów kielichowatych ze sporadycznie zachowanymi większymi partiami ścianek. Można wyróżnić wśród nich kilka odmian różniących się wielkością, kształtem i techniką wykonania. Tego typu ceramikę odkryto w obrębie licznych osad kultury lużyckiej w okolicach Krakowa i Wieliczki. Traktuje się ją jako świadectwo miejscowej produkcji soli. Dotychczas jednak występowała ona w kontekście ceramiki z okresu halsztackiego, w przypadku natomiast osady w Krakowie-Bieżanowie wydaje się, że produkcja soli rozwinęła się już w IV-V okresie epoki brązu.

W środkowej partii stanowiska występował tylko bardzo nieliczny materiał ceramiczny. Odkryto tam ponadto fragm. kilku łączących się ze sobą rowów o szer. 160 i gł. 50-60 cm. Warstwowa struktura ich szaroczarnych wypełnisk wskazuje na stopniowe zamywanie

tych obiektów. Analogiczne rowy odkryto także w najniższej części stanowiska. Jest bardzo prawdopodobne, że powstały one już w czasach nowożytnych.

W dolnej partii stanowiska odkryto jedynie 3 jamy. Dwie z nich, o gł. 50–60 cm, cechował nieregularny kształt i znaczne rozmiary (320 x 200 cm i 480 x 270 cm). Trzecia jama, znacznie mniejsza, została przebadana tylko częściowo. W ich wypełniskach znaleziono nieliczne i bardzo drobne fragm. ceramiki datowanej na okres od epoki brązu po wczesne średniowiecze oraz, w jamie 11, denar cesarza Hadriana.

Na obszarze całego stanowiska występowały pojedyncze wyroby krzemienne i nieliczne fragm. ceramiki neolitycznej, prawdopodobnie kultury lendzielskiej. Znaleziono także kilkadziesiąt fragm. ceramiki kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich (głównie toczonej na kole, odmiany gładkiej i szorstkiej). Sporadycznie występowała ponadto ceramika datowana na okres wczesnego średniowiecza (VIII–XII w.).

Kryspinów, st. 2, gm. Liszki, woj. krakowski patrz młodszy okres przedrzymski — okres wpływów rzymskich.

Łęka, st. 15, gm. Kazimierza Wielka, woj. kieleckie patrz neolit.

Łódź—Józefów, st. 5
ul. Kolumny 36a

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadzili mgr Paweł Zawilski i Mariusz Rychter. Osada kultury łużyckiej z IV/V okresu epoki brązu.

W 1992 r. kontynuowano eksplorację obiektów zaobserwowanych w profilu skarpy powstałej w wyniku częściowej niwelacji niewielkiego wyniesienia. W wyniku prac wykopaliskowych odkryto kolejne 4 jamy osadnicze o gł. od 1,05 do 1,55 m. Zawierały one dużą ilość fragm. naczyń i polepy oraz niewielką ilość przedmiotów krzemiennych. Na niektórych fragm. polepy były widoczne ślady konstrukcji drewnianych.

Badania będą kontynuowane.

Mąciszewo, st. 22
gm. Murowana Goślina, woj. poznańskie

Przedsiębiorstwo Państwowe Pracowni Konserwacji Zabytków Ośrodek Naukowo-Konserwatorski w Poznaniu Pracownia Archeologiczna.

Badania prowadził mgr Andrzej Krzyszowski (autor sprawozdania) przy współpracy Wiktora Kudry i Artura Subockiego. Finansowane przez Wielkopolskie Kopalnie „Kruszgeo” w Poznaniu Spółka z o. o. Pierwszy sezon badań. Obozowisko z okresu mezolitu?, osada kultury amfor kulistych, cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z III–V okresu epoki brązu, ślad osadniczy z okresu późnego średniowiecza (XV–XVI w.) i okresu nowożytnego (XIX i pocz. XX w.).

Prace wykopaliskowe o charakterze sondazowym zrealizowane w 1992 r. zostały poprzedzone powierzchniowymi badaniami planigraficznymi, które miały na celu rozpoznanie chronologii, funkcji i zasięgu wydzielonych na stanowisku punktów osadniczych. Kierując się dyspersją materiału źródłowego z badań planigraficznych zlokalizowano w części centralnej stanowiska 2 wykopy badawcze, wyeksplorowując łącznie powierzchnię 182,37 m². Na omawianych odkrywkach stwierdzono prosty układ nawarstwień, wyróżniając: I warstwę naturalną (humus) i II warstwę naturalną w postaci poziomu stropowego calca.

Odkryto łącznie 98 obiektów nieruchomych i dość liczny materiał ruchomy w postaci: 5215 fragm. ceramiki naczyniowej, 127 przedmiotów krzemiennych, 8 fragm. przedmiotów z brązu, 2 przedmiotów krzemiennych, 3 grudki polepy, 33 próbek dendrologicznych